

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Mi hočemo živeti!

Iz naših delavskih ustnic pride veliko-krat pritožba, celo kletev proti vsem tistim, ki nas ne pustijo živeti, ki nam ne priznajo vsega tega, kar potrebujemo za življenje! S kratko besedo jih označujemo kot kapitaliste.

Kapitalist ni tisti, ki ima kaj, saj tako bi bil kapitalist vsak, ki ima kaj svojega, če tudi bi bil le kapitalist v malem. Če uporabljamo besedo kapitalist, mislimo predvsem tistega, ki ima premoženje, s tem premoženjem obratuje s sodelovanjem delavstva, pa tako, da se njegovo premoženje množi na škodo delavčevih pravic. V tem smislu uporabljamo to besedo skoro že kot psovko, posebno, ako še dodamo zraven besedo prokleti kapitalist! In v resnici smo delavci samo zoper take kapitaliste. Mi vemo, da nekdo mora dati denar na razpolago, da se zida, obratuje itd. Ne stojimo na stališču, da naj daje le država kruh delavstvu, vidimo, da to ni vedno najbolje, ne v boljševidski in ne v kapitalistični državi. Priznavamo tudi privatno pravico onih, ki imajo premoženje, da istega investirajo v obrate po svoji volji. To je pravica privatne lastnine. Toda privatna lastnina pa ne sega tako daleč, da bi kdo smel svoje zasebno premoženje množiti na tak način, da s tem bližnji, posebno pa tisti, ki mu premoženje množi, škodo trpi. Tu pa so postavljene meje.

Dokler ni bilo med ljudmi materijalizma, ki ga je na eni strani ustvaril liberalni gospodarski red, na drugi strani pa ga je skuhal znani Marks, ki ga je zanesel v delavske vrste, da sta tako i delodajalec i delojemalec oba stroga materijalista in sta v stalnem medsebojnem boju, kdo bo drugega izkoristil, tedaj ni bilo treba delavstvu borbe za dostojno življenje. Delavec je spadal v krog in družino svojega mojstra. Bil mu je enakoveren, živel je z njim, delil z njim uspehe dela in se mu tudi ni bilo bati, kaj bo na starost. Vse je imel zasigurno, ne s paragrafi, ampak vsled splošnega načina življenja, ki je imelo svoj temelj v veri in zavesti odgovornosti pred Bogom.

Liberalni gospodarski red pa je razmatal zaradi svojega materijalističnega nazoranja vse to idealno socijalno življenje in ga pogнал v trajno krizo. Delavec je bil prepuščen samemu sebi, da se rešuje, kakor ve in zna. Ni čuda, da je v prvi sili prijel za bilko, za marksizem, ki pa ga ni rešila, ker se je kljub temu potopil v še večjo bedo. Kdor še danes ne vidi, da je marksizem ravnotako izvir istega materijalističnega duha, kakor je kapitalizem, temu moramo reči, da ima oči slepe, ali pa da kljub vsemu noče videti resnice. Ako mi sedaj v »Delavski fronti« odpiramo delavstvu oči, vršimo to v interesu delavstva, nas samih, ki smo sledili kresnici marksizmu, ne pa pravi luči.

Več kot pol stoletja nam je marksizem pridigoval, da nas bo odrešil. Več kot pol stoletja smo mu verovali. Kake žrtve je doprinašalo delavstvo za marksizem! In v edini državi, kjer je marksizem zmagal, je delavec postal — suženj, večji kot svoj čas v starih poganskih državah. To zlo je moralo v Rusiji priti, delavci morajo tam znova trpeti in žrtvovati za spoznanje vsega delavstva na svetu, da je marksizem — laž, da je novo suženjstvo državnega kapitalizma.

Sem star železničar, služil sem Južni železnici. Tedaj smo lastnike zmerjali kot kapitaliste. Ko je država vse prevzela, smo upali, da bo vse bolje, pa vidimo, da so smeli tedanji kapitalisti nas manj izrabljati, kakor se danes delavec izrablja. Bodimo zato zoper marksizem, ki hoče, da vsi postanemo le državni hlapi, katerim lahko diktira vsakokratni režim. Naša borba bodi, da se vsepovsod doseže jamstvo dostojnega življenja vsakemu delavcu, bodisi v državni bodisi v privatni službi. Temeljno jamstvo pa je, če ne bo kapitalističnega duha, ki je otrok materijalizma, pač pa bo čut in zavest odgovornosti vseh, ki režejo kruh, da ga režejo tako, in toliko, da moremo živeti! Saj mi nečemo ničesar drugega kot samo: Mi hočemo živeti!

Obsojeni sokrivci

atentata na našega kralja Aleksandra I.

V Aix en Provençe je bila 12. februarja objavljena ob pol 9. uri zvečer sodba glavnih sokrivcev atentata na našega rajnega kralja Aleksandra I. Porotnikom je bilo stavljenih 32 vprašanj. Mijo Kralj, Zvonimir Pospisil in Ivan Rajič so obsojeni na dosmrtno ječo. Ako predsednik republike Lebrun obsojenih na predlog pravosodnega ministra ne bo pomilostil, in če prizivno sodišče ne zniža kazni, bo trojica prepeljana na znané Hudličeve otoke v Južno Ameriko.

Mijo Kralj je spremil morilca na kraj atentata. Pospisil in Rajič sta sodelovala pri napadu, ker sta hotela izvršiti atentat v Versaillesu, če bi se bil ponesrečil Kelemenu in Kralju v Marseillu.

Pospisil je izvedel leta 1929 atentat na novinarja Schlegla v Zagrebu. Njegova pajdaša sta bila tedaj obsojena na smrt in obešena. Pospisil je pobegnil in je bil pozneje obsojen v odsotnosti od sodišča za zaščito države v Beogradu na smrt. Na Janki Pusti je bil Pospisil pozneje instruktor mladim teroristom.

Po razglasitvi zgorajne sodbe je bila še kratka razprava zoper glavne krivce v marsejskem zločinu: dr. Ante Paveliča, polkovnika Ivana Perčevića in Evgena Kvaternika. Ti organizatorji napada na kralja so bili in contumaciam obsojeni na smrt.

Na Madjarskem se je pripravljala nova komunistična revolucija.

Voditelji so bili zopet — bogati židje.

V Budimpešti so razkrinkali novo komunistično gnezdo. Policijska uprava je odkrila, da gre za vrhovno edinico Kominterne na Madjarskem. Že nekaj časa so opazovali, da komunistična propaganda po celi državi močno narašča. Ugotovilo se je, da jo vodijo posebej izsolani propagandni strokovnjaki, ki so morali priti na Madjarsko iz inozemstva ter so dobivali natančna navodila iz Moskve. Dolgo časa je vodila policija strogo tajno nadzorstvo nad sumljivimi osebami ter slednjič odkrila, da je eden glavnih vodij neki Kiss, ki je pri komunistični revoluciji leta 1920 pod Bela Kunom igral veliko vlogo ter pobegnil v Rusijo. Sedaj se je povrnil nazaj na Madjarsko pod napačnim imenom. Poslal ga je sam Bela Kun, ki vodi v Mo-

skvi poseben oddelček za Madjarsko. Pri Kissu so našli načrte za propagando boljševidstva med Madjari, pa tudi seznam vseh v zaroto zapletenih oseb. Predsednik cele akcije je bil v Budimpešti splošno znani primarij velikega sanatorija dr. Emil Weil, ki je bil osební zdravnik mnogih madjarskih velikašev ter sam zelo bogat. V njegovem sanatoriju so odkrili celo skladišče komunistične literature, kupe ponarejenih potnih listov ter prepise poročil, ki jih je pošiljal s posebnimi kurirji vsak teden v Moskvo ter v njih oznanjal napredek komunistične akcije. Vodil je tudi posebno špionažo v vojaških krogih. Aretiranih je zelo veliko uglednih ljudi, večina aretirancev pa je židovske krvi.

Iz boljševidškega raja.

„Torgsin“ prodajalnice ukinjene.

Iz Rusije je dospela vest, da je vlada ukinila v vsej državi takozvane »Torgsin-prodajalnice«. To so bile prodajalne, v katerih so lahko inozemci ali domačini kupovali vse, kar so rabili za življenje, plačevali so pa lahko samo ali z valutami, ali pa z zlatimi in srebrnimi dragocenostmi in dragimi kamni. Na eni strani je na ta način Rusija dobivala potom Torgsin-prodajalnic tuje valute, ki jih je za svojo zunanjo trgovino tako krvavo potrebovala, na drugi strani pa so bile te prodajalnice izredno spretno nastavljeni oduška past, ki je imela namen izvabiti in iztisniti iz ruskega prebivalstva še tiste zadnje dragocenosti, ki jih boljševidki niso

mogli s silo oropati. Več kot polovica ruskega prebivalstva je v boljševidškem raju še vedno brez pravic, ki jih uživajo samo stoođstotni komunisti. Ker spadajo med te pravice tudi nakaznice za živila, je bilo brezpravno prebivalstvo navezano na Torgsin-prodajalne. Mnogi ljudje, ki so si iz revolucije oteli poleg življenja še kake dragocenosti — verižice, prstane — so to zlato znosili v omenjene prodajalnice ter ga zamenjali za živila. V pet in pol letih, odkar so obstojale Torgsin-prodajalne, je znašal njihov promet 250 milijonov dolarjev. Nad 60% od tega odpade na dragocenosti, ki jih je rusko prebivalstvo zamenjalo v trgovinah za živila.

Komunisti v Juž. Ameriki so zgubili bitko.

Štrajk v državi Čile padel v vodo.

Agitatorji iz Moskve so si zadnje mesece izbrali za svoje torišče države Južne Amerike. Menili so, da bo tu, kjer imajo itak vsako leto kako revolucijo, najlažje zaneti komunistično vstajo, ki bo imela uspeh. Vendar tudi tukaj doživljajo komunisti poraz za porazom. Najprej so jim v Urugvaju razkrinkali boljševidškega konzula kot vodjo prevratnikov ter je moral pobrati z vsem poslaniškim osebjem šila in kopita in odpotovati nazaj v Moskvo, potem se je ponesrečil štrajk v glavnem mestu Argentine Buenos Airesu, nato je skrahirala komunistična revolucija v Braziliji, tudi v Venezueli so pravčasno zatrli rovarjenje boljševidskih agentov in sedaj je velik štrajk prometnega osebja v državi Čile tik pred zlomom. Ko-

munistični agitatorji so pogнали čilenske železničarje v štrajk ter so organizirali tudi sabotažo na železnici. Več težkih železniških nesreč je bilo zaradi tega. To je bilo povod, da je čilenska vlada odredila, da prevzame železniške vojaštvo v svojo upravo. Na ta način se je štrajk prometnega osebja, ki je bilo zapeljano od brezvestnih hujskačev, kmalu končal.

Med vladami držav Južne Amerike in to predvsem med Čile, Argentino, Brazilijo in Peru, se vršijo razgovori glede enotnih zakonov, s katerimi bo mogoče pobijati boljševidsko propagando. Vse osebe in organizacije, ki delujejo po namigljajih Kominterne, bodo zgubile državljanske in socijalne pravice.

Ta čut in to zavest odgovornosti pa prinaša v ljudi ne hladni paragraf, ampak le krščanstvo, praktično krščanstvo. Naša borba mora zato biti, da uveljavimo v jav-

Zadružništvo je tudi za delavca

rešitev.

V nedeljo dne 9. februarja je imela Usnjarska in čevljarska zadruga »Runo« v Trzinu svoj redni občni zbor v Rokodelskem domu. Zdi se nam prav, da omenimo ta dogodek, ker je ta zadruga kaži-pot delavstvu, kako si delavstvo zamore samo ustvarjati svoja podjetja, se osamosvojití sredi kapitalističnega družabnega reda in tako svetu dokazati, da je posplošenje zemskih dobrin ali socializacija mogoča brez brutalnih revolucij in brez komunističnega nasilja. Zadruga »Runo« nam je jasen dokaz, da je v zadružništvu prava rešitev socialnega vprašanja v industriji, kakor tudi v obrtih. Pred 11 leti se je ta zadruga rodila s kapitalom 50.000 Din. Najela je staro usnjarsko delavnico, v kateri je zaposlila dva delavca. Podjetje pa se je pričelo razvijati s pomočjo tukajšnje hranilnice. Danes pa poseduje lepo usnjarsko tovarno in zaposluje 50 svojih članov, to je 45 delavcev in 5 nameščencev. Poleg tega pa ima od zadruga veliko dobrega naša domača čevljarska obrt. Že prve mesece po ustanovitvi zadruga so padle cene raznemu usnju za 10—20%. Težek udarec je bil za zadrugo, katerega ji je zadala brezobzirna konkurenca. Zadruga pa je le prenesla ta udarec in šla svojo pot dalje. Nasprotniki delavstva in zadružništva so tudi nadalje naskakovali to zadružno podjetje, pa se je do sedaj še vsak ustavil ob zadružnih zidovih. Ta zadružni zid pa temelji na delavski in katoliški samozavesti, na poštenem in nesebičnem ter vseskozi marljivem delu svojega članstva. — Želeti je, da bi delavstvo prav povsod razmišljalo, kako se osamosvojití potom zadružništva. Kakor je svoj čas rešilo zadružništvo kmeta iz rok odurov, tako naj reši obrtno-trgovsko-industrijsko zadružništvo naše delavstvo iz rok brezsrčnega kapitalizma!

Pokojninsko zavarovanje trgovskih sotrudnikov.

Kljub obljubam, resolucijam in anketam, se vprašanje starostnega zavarovanja naših trgovskih sotrudnikov in sotrudnic ne premakne z mrtve točke. Kdo je tega kriv, ne vemo. Vidi pa se, da neke tajne sile v ozadju z vsemi močmi delajo na to, da se tako zavarovanje prepriči. Vemo, da je v naši domovini mnogo uvidevnih delodajalcev, ki se ne bi branili, prispevati za pokojninsko zavarovanje svojih trgovskih nameščencev. Toda ti nimajo odločilne besede.

Zavarovanje se odlaga in preperečuje z različnimi razlogi, češ, da trgovski sotrudniki in sotrudnice ne opravljajo pisarniških in duševnih opravil, ampak je njih delo zgolj ročno. Da ta razlog ne drži, stoji na dlani. Umetnost nastopa in kupčija je najmanj tako težka kakor delo korespondenta, ki opravlja pri pisalni mizi to, kar mora trgovski sotrudnik delati vestno za pultom. Za uspešno delo je treba mnogo duševnega napora. Zadržana leta opažamo pa tudi to, da se stan trgovskih sotrudnikov rekrutira iz vrst absolventov raznih meščanskih trgovskih šol in tečajev. Vsekakor moremo te osebe pristiati k duševnim delavcem zlasti, ker povečini opravljajo tudi pisarniško delo.

Drug razlog, ki se navaja v opravičilo, da trgovski sotrudniki še danes niso pokojninsko zavarovani, je ta, da naše narodno gospodarstvo ne prenese tega novega socijalnega bremena.

O tem je bilo pri nas že mnogo napisanega. Je pa ta razlog od vseh razlogov najslabši, ker celokupno narodno gospodarstvo ni namreč nič manj in nič več obremenjeno, če to zavarovanje obstoja ali ne. Kajti trgovski nameščenci morajo na stara leta tudi živeti in od nekaj črpati sredstva za preživljanje. Ta sredstva potekajo iz našega narodnega premože-

nja (prihranki, podpore, milošćine itd.). Ali ni bolj pravično, bolj primerno in človeško bolj dostojno, da se to vprašanje uredi in sicer tako uredi, da moremo govoriti, da smo kulturni ljudje in kulturna država. Čemu naj občine na stara leta milostno podpirajo ljudi, za katere bi lahko s pomočjo zavarovanja zbrali zadostna sredstva za starostno preskrbo.

Trgovci in njihovi nameščenci tvorijo važno gospodarsko enoto, ki vrši veliko kulturno misijo. Zato je prav, da to važno vprašanje v medsebojnem soglasju rešimo čimprej. Dobro preskrbljen trgovski

nameščenski stan bo trgovstvu samo v korist in lahko smo prepričani, da bodo poslovni uspehi našega trgovstva napredovali daleko preko stroškov za pokojninsko zavarovanje. Ker človek s preskrbljeno eksistenco dela vse drugače kot človek, ki mu grozi temna bodočnost.

Našemu agilnemu **Društvu združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije** toplo priporočamo, da naj se tudi v naprej kot doslej, z vso doslednostjo bori za dobro rešitev tega vprašanja. Le edino močne in neodvisne nameščenske organizacije bodo nekaj dosegle.

Politične vesti.

Regent knez Pavle se je vrnil iz Pariza nazaj v Belgrad. Pred odhodom iz Pariza je sprejel francoske častnike ter jim izjavil, da ostane Jugoslavija neomajna prijateljica Francije. Obe državi družijo predvsem želja po miru.

Končno so se znašli zopet v objemu. V Belgradu se je vršila konferenca JNS, kateri so prisostvovali tudi Pohorci z dr. Kramerjem na čelu ter njihovi slovenski nasprotniki dr. Marušič in Pucelj. Vsi skupaj so zložno z Uzunovičem razpravljali, kako bi zakrpali vse luknje na razpadajoči barki JNS, da bi bila zopet zmožna za plovbo po nemirnih vodah političnega življenja.

Novo stranko snuje bivši predsednik nekdanjega glavnega odbora zemljoradniške stranke Rista Djokič. Okrog njega bi se zbrali pred vsem oni pripadniki te stranke, ki niso zadovoljni s sedanjim voditeljem Vojo Lazičem.

Izdelan je banovinski proračun za leto 1936—1937 in ga bo začel obravnavati za dne 17. februarja sklicani banovinski svet. Proračunski predlog znaša Din 97.327.046, dočim je znašal proračun za leto 1935—1936 Din 83.653.260. Razlika je radi tega, ker je bilo več davščin ter dohodkov vsebovanih v proračunih podjetij, kot n. pr. 7.7 milijonov Din dohodkov banovinskega cestnega fonda. Doklade so ostale neizpremenjene 53% k vsem državnim neposrednim davkom in istotako takse in trošarine. Kljub neizpremenjenim dohodkom bodo izdatki novega proračuna večji, ker zna sedanja banska uprava boljše varčevati in ne razpisava več denarja za nepotrebne stvari, kakor prejšnja. Razveseljivo je, da posveča novi proračun tudi mnogo večjo pozornost velikim socialnim potrebam.

Grška vladna kriza še vedno ni končana. Kralj je apeliral na stranke, da pozabijo medsebojna nasprotstva ter omogočijo sestavo delovne vlade. Če se to ne bi posrečilo, bo parlament zopet razpuščen in sledile bodo nove volitve. Nemirno ozračje v Grčiji se kljub kraljevemu prizadevanju še ni zbristilo, ker so nastala tudi velika nasprotstva v vojski, ko je hotel kralj sprejeti nazaj v armado bivše upornike in pristaše Venizelosa.

Vprašanje povratka Habsburžanov na avstrijski prestol je zopet odloženo. Obisk nadvojvoda Otona v Parizu, kjer se je sestel z avstrijskim podkanclerjem knezom Starhembergom, so Angleži zelo zamerili. Angleško časopisje piše, da je menda Oton pozabil, da se je zunanja situacija zaradi izbruha vojne v Afriki izpremenila in da danes ne more več braniti Avstrije Italija, ampak Mala zveza, ki pa je Habsburžanom nasprotna.

Dr. Hodža v Parizu. Čehoslovaški ministri predsednik dr. Hodža je odpotoval na obisk v Pariz. Vršijo se sedaj tam posvetovanja med francoskimi in čehoslovaškimi državniki. Njegov obisk spravljajo v zvezo z akcijo, ki jo bo započela Čehoslovaška za tesnejše gospodarsko sodelovanje podonavskih držav. Dr. Hodža je izjavil, da se ni posrečilo ustvariti iz politične Male zveze tudi gospodarske enote ter da je treba gospodarsko sodelovanje razširiti predvsem še na Avstrijo in Madžarsko.

Domače vesti.

V spomin 1050 letnice smrti sv. Metoda ter 14. obletnice kronanja sv. očeta Pija XI. bo v Mariboru v soboto 15. t. m. zvečer v unionski dvorani slavnostna akademija, v nedeljo ob 10. pa v stolnici slovesna služba božja.

Jubilej nadškofa dr. Bauerja. Na svečan način je v torek proslavil zagrebški nadškof dr. Bauer svoj 81. rojstni dan ter ob tej priliki tudi svoj mašniški ter škofovski jubilej. Ves dopoldan so prihajale v škofijski dvorec deputacije raznih verskih, cerkvenih, dobroteljskih ter hrvaških narodnih organizacij, ki so častitale jubilanu. Zagrebška kulturna društva so mu izročila posebno addresso. Osebnostno so častitali nadškofu ban dr. Kostrenčič, povelj-

V Nemčiji — kulturni boj. V Monakovem je tajna nemška policija aretirala voditelja nemških katoliških mladinskih društev msgr. Wolkerja. Aretirala je še okrog 100 voditeljev katoliškega pokreta v Nemčiji. Nov brutalen vdor v katoliške mladinske organizacije je samo nov korak naprej v splošni ofenzivi hitlerizma proti krščanstvu. Oblasti so ustave tudi znano glasilo nemške mladine »Michael«, ki je izhajalo v 300.000 izvodih.

Pakt Francije z boljševiki, ki se sklepa te dni v Parizu, je izzval v celem kulturnem svetu zgražanje. Celotno francoski socialisti in komunisti so nastopili proti takemu paktu, ki bo Francijo popolnoma privezal na boljševike. Nekateri francoski desničarski časopisi so prinesli zanimivo ozadje te zveze, s katero Sarrautova vlada tako hiti. S paktom dobi Rusija tudi velikansko francosko posojilo. Ker Francozi nimajo sami toliko denarja, ga bodo najeli v Angliji. Rusija bo začela odplačevati to posojilo šele po petih letih. Vse transakcije posojila bo izvršila židovska banka Seligmann v Parizu, katero vodi sorodnik ministrskega predsednika Sarrauta. Baje pa je pri tej banki močno udeležen tudi sam ministriški predsednik. Lavalova vlada, ki je skušala podpis pakta z boljševiki zavleči, je morala pasti samo zaradi podzemnega rovarjenja moskovskih odposlancev. — Francoski vojaški krogi opozarjajo na nesmisel vojaške pogodbe. Če hoče Rusija priti na pomoč Franciji v slučaju, da bi jo napadla Nemčija, mora to izvršiti samo preko poljskega, češkega, romunskega in madžarskega ozemlja. Jasno je, da te države ne bodo trpele na svojem ozemlju boljševiških rdečih čet.

Vojna v Afriki. Položaj na abesinskih bojiščih je še vedno negotov. Tako abesinska, kakor italijanska vojska poročila javljajo neprestane zmage in nobenih porazov. General Graziani, poveljnik italijanskih čet na južni fronti, se pripravlja na novo ofenzivo ob reki Šebeli. Abesinski poveljnik ras Nasibu ga hoče prehiteti ter je sam začel z ofenzivo, ki je deloma uspela, ker je zavzel zopet več utrjenih postojank ter potisnil Grazianijeve čete nazaj. Pričakovati je na jugu kmalu večje bitke, ker je dobila abesinska armada, ki jo je Graziani vrigel od Dola do Negelija, sedaj zelo močna ojačenja. — Na severnih frontah se vršijo ogorčne borbe obok Makale. Italijani so udarili s protiofenzivo ter so vrgli Abesince zopet iz Makale, katero so pred kratkim že zasedli. V glavnem pa se italijanske akcije omejujejo na obstreljevanje iz zraka, proti kateremu so Abesinci brez moči. Zaradi letalskih napadov so Abesinci tudi izpremenili svojo borbeno taktiko. Ne napadajo več po dnevi, ampak samo še po noči, ko letalstvo ne more pomagati italijanski pehoti. Italijani pošiljajo sedaj v Afriko nova ojačenja. Med drugim zbirajo novo armado delavcev, ki naj bi gradili tekom deževne dobe nove ceste, brez katerih se italijanska vojska s svojimi motoriziranimi oddelki ne more kretati. — Najtežji problem, ki ga morajo Italijani v Abesiniji premagati, je vprašanje prehrane čet. Italija ima danes na abesinskih bojiščih 400.000 vojakov in 100.000 delavcev, za katere rabi dnevno 6000 ton živil. 1200 tovornih avtomobilov je neprestano na poti, da prevažajo živila in municijo. Zameril se je Italijanom tudi njihov vrhovni komandant v Afriki maršal Badoglio, ker svetuje, naj bi sklenila Italija z Abesinci mir, ker je vojaški položaj italijanske vojske izredno slab in bo vojna Italijo gospodarsko čisto izčrpala. Zaradi tega nameravajo Badoglia odpoklicati ter ga potolažiti z imenovanjem za vrhovnega armadnega inspektorja. Vrhovno poveljstvo pa bi v Afriki prevzel general Graziani.

nik armade general Jurišič in zagrebški župan dr. Erber. Cerkvene proslave bodo prihodnjo nedeljo, na deželi pa v teku meseca.

Zadrski nadškof umrl. Na dalmatinskem otoku Olibu je umrl svoječasnini zadrski nadškof dr. Vinko Puljišič. Italijani so si volasega nadškofa pregnali iz Zadra ter je preživljal zadnja leta življenja v pokoju v svojem rojstnem kraju.

Ponoven sprejem odpuščenih učiteljev. Prosvetni minister je odredil, da se ponovno sprejmejo zopet učitelji, ki jih je bil JNS režim odpustil iz službe.

Olajšave pri potovanju čez mejo je dovolil naš finančni minister onim, ki bodo do 15. oktobra potovali v tujino na obisk

k sorodnikom, na zdravljenje ter na odih. Tem ne bo treba predložiti pri prošnji za potni list potrdila o plačanih davkih.

Kako je z javnimi deli. Minister za gradbo dr. Kozulj je izjavil o javnih delih: Dne 1. februarja je bilo odobrenih načrtov za 297.945.000 Din, izlicirana vsota za dela, ki so v teku, pa je znašala 169.961.000 Din. Predračunska vsota za mostove in druge objekte znaša 24.972.000 Din, izlicirana pa 6.062.000 Din, za primorskoturistične ceste predračunska vsota 30 milij., izlicirana pa 28.805.000 Din; torej skupno predračunska vsota 352.916.311 Din, izlicirana pa 201.827.978 Din. Dela na cesti Ljubljana—Delnice, nadalje se grade mostovi in drugi objekti na delih ceste Ljubljana—Maribor—Št. Ilj. V prihodnjih mesecih bodo licitacije za zgradbo cest Ljubljana—Kranj, nadalje na cesti Ljubljana—Maribor—Št. Ilj mostovi čez Ložnico in Pesnico. Ves program se izvršuje po uredbi o izvajanju javnih del ter obsega program izdelavo neizdelanih ali nepreloženih delov drž. cest v dolžini 350 km (skupna dolžina drž. cest znaša 9843 km). Minister smatra za potrebno, da se osnuje po zgledu drugih držav poseben cestni fond. Za ta fond bi se zakonito osigurali stalni dohodki za zgradbo cest in mostov. To so ogromne investicije, ki se izvajajo v korist tudi bodočih generacij. Investicijsko posojilo za zgraditev modernih cestišč in velikih mostov bi se sklenilo na podlagi dohodkov od dela carin, trošarin in takse na bencin, gume itd.

Umor na dravskem mostu v Mariboru. V sredo opoldne se je pripetil na dravskem mostu v Mariboru dogodek, ki je razburil vse mesto. 45letni mesarski pomočnik Ferdinand Knapič je pristopil k bivši branjevki Tereziji Konrad, jo brez besede zgrabil za roko ter jo sunil z dolgim mesarskim nožem v prsi. Zgrudila se je na mestu mrtva, Knapič pa je vrgel nož v Dravo ter odšel mirno naprej. Na koncu mosta ga je aretirala stražnik. Knapič je izjavil, da je usmrtil Konrado iz jeze. Knapičeva mati je bila zavarovana za življenje, ker pa ni mogla več plačevati premij, je odstopila polico Konradovi s pogojem, da po njeni smrti izplača sinu Ferdinandu 3000 Din. Knapičeva je res predlani umrla in Konradova je potegnila zavarovalnino, Ferdinandu Knapiču pa ni hotela ničesar izplačati. To ga je tako ujezilo, da je s Konradovo na tako strašen način obračunal.

Nov prostor za tržnico v Mariboru predlagajo mariborski mesarji in sicer zemljišča med Kopališko in Franciškansko ulico, na katerem stoji Tavčarjeva vila. Na tem zemljišču naj bi se zgradile lesene tržnice, v vili pa bi bili tržni uradi.

Sumijo, da je ubil očeta. Na Kapli je bil aretirani 29letni posestniški sin Anton Kozjek. Sumijo, da je ubil lastnega očeta, ki je že pred 10 meseci skrivnostno izginil od doma ter še do danes niso našli za njim nobene sledi.

Zakaj propada slovensko vinogradništvo? »Slovenec« poroča, da se je uvozilo lani v Maribor 942.300 litrov banaških in dalmatinskih vin. Maribor je pa porabil lani skupaj 1.300.000 litrov vina, v obeh mariborskih okrajih se ga je pridelalo pa 600.000 litrov. Tedaj so spili Mariborčani, ki živijo v osrčju Slovenskih goric, več banačana in dalmatinca, kakor domačega vina.

Tujski promet v Sloveniji je bil lani sledeč: Mudio se je v naših krajih 132.637 tujcev, ki so prenočevali vsega skupaj 768.367 noči. Na prvem mestu je Rogaska Slatina, potem sledi Bled, sledijo druga naša zdravilišča, letovišča in mesta. Tujski promet je bil lansko leto boljši, kakor predlansko.

Ljubljanski železodec. Lani so v Ljubljani porabili: 3.052.000 litrov vina, 23.050 l sadje, 678.000 l piva; pojedlo se je 21.135 puranov, gosi in rac, 109.290 piščancev in kokoši, 80.000 kg rib, 13.764.000 jajc, 3.137.000 kg sadja, 7.890.000 kg moke, 384.000 kg riža, 81.000 kg sira, 318.000 kg jedilnega olja, 62.000 kg čokolade, slaščic itd., 78.000 kg kave, 159.000 žitne kave, 5.669.000 kg mleka, 4.858.000 kg krompirja, zelja in repe. Obseg ljubljanskega železodeca je po teh številkah sodeč kaj obilen.

Propadanje obrti in trgovine. Iz podatkov trgovske zbornice je razvidno, da se je število trgovskih in obrtnih obratov v lanskem letu v Sloveniji zmanjšalo za 1800.

Zlato poroko sta slavila Martin in Lujza Šumak iz Zgornjega Krapja pri Ljutomeru. Oba zlatoporočena sta vzrasla v siromašnih razmerah na kmečki grudi ter si s pridnimi rokami utrla pot v življenje. Kljub pozni starosti sta ohranila krepko zdravje.

Tatovi, ki so pokradli za četrto milijona, so bili te dni obsojeni v Mariboru. Devet obtožencev ima na vesti 43 tatvin in vlovov. Med drugim so izvršili eno največjih tatvin, kar jih je zabeleženih v naši

kriminalni kroniki: Dne 28. julija 1935 so odnesli trgovcu Hermanu v Očeslavcih 174.000 Din, ki jih je hranil v omari.

Elektrifikacija Litije, ki prizadeva litij-skim občanom že leta precejšnje skrbi in jezo, se sedaj resno pripravlja. Litija je imela dosedaj lastno elektriko, ki pa ne obratuje tako, kot bi morala. Sedaj se pripravljajo priključek na daljnovod velenjske elektrarne.

Najlepši kraji Gorenjske uničeni. Strahovite posledice viharja, ki je divjal kopcem prejšnjega tedna po naših krajih, so najbolj razvidne na Gorenjskem. Cele vasi so opustošene, mnogo hiš je podrtih, sadovnjaki so uničeni, gozdovi ležijo po tleh. Najlepši kraji naše Gorenjske so tako opustošeni, da se bodo posledice te strašne naravne nesreče poznale še veliko let.

Žrtev snežnega viharja. Iz sejma v Grahovem se je vračal domov na Bloke posestnik Jožef Peček. Zašel je ponoči v zamete in zmrznil.

21 požigov na vesti. V zaporih ljubljanskega sodišča imajo krovca Lojz. Struklja iz Ilovice na ljubljanskem Barju. Mož je zagrešil 21 požigov.

Zanimiva razprava se je pričela pred malim senatom zagrebškega okrožnega sodišča. Zagovarja se devet oseb iz Lasinja, znanih priganjačev bivšega režima, ki so lani na sv. Petra in Pavla praznik na političnem shodu v Banskih Kovačevcih z vzkliki Jevtiču in proti Hrvatom razburili množico, potem pa so potegnili samokrese ter začeli streljati med ljudi. Ranili so 18 oseb. Razprava proti pofovcem bo trajala nad teden dni.

Devet poslopij je uničil požar v Studencem pri Postojni. Ogenj je nastal v petek dne 7. t. m. ponoči ter so si ljudje iz gorečih hiš jedva reševali golo življenje. Sedem družin je brez strehe, sedem gospodarstev uničenih.

Za neprekinjeni delovni čas v kurilnici v Mariboru.

Prometnemu ministru je bila poslana naslednja prošnja:

Velespoštovani gospod minister!

Kvalificirani in pomožni delavci kurilnice državnih železnic v Mariboru si dovoljujemo zaprositi gospoda ministra, da blagovoli na merodajnem mestu intervenirati, da bi se v naši kurilnici uvedel neprekinjeni delovni čas in sicer od 6.—14. ure, kot se to vrši v delavnici državnih železnic v Mariboru.

Svojo prošnjo utemeljujemo sledeče:

Tozadevne prošnje smo že večkrat vložili službenim putem, vsaka prošnja pa nam je bila odbita z motivacijo, da se neprekinjeni delovni čas ne more dovoliti vsled tekočega popravila pri strojih eksekutivne edinice. Navajamo pa, da se je ta neprekinjeni delovni čas uvedel ravno pri tekočih popravilih, medtem, ko za stoječa obdobja popravila ločeni delovni čas ne pride v poštev. Uprava sama pa bi v zimskem času pripravila na kurjavi, kakor tudi na razsvetljavi.

Nadalje se nahaja približno 50—60% delavcev, ki stanujejo izven mesta Maribora, ker njihovi skromni zaslužki visokih mestnih najemnin ne zmorejo. Taki delavci tudi ne morejo vsled oddaljenosti med opoldanskim odmorom domov, ampak zavzijejo svojo skromno in mrzlo hrano na mestu, kjer so zaposleni.

Prepričani smo, da bode gospod minister videl našo skromno prošnjo in na merodajnem mestu izposloval ugodno rešitev, za kar se Vam, gospod minister, že vnaprej zahvaljujemo in beležimo z odličnim spoštovanjem — prizadeti delavci.

Maribor, dne 31. januarja 1936.

Delavnica državnih železnic v Mariboru in dopusti. Ne vemo, oziroma ne moremo razumeti načina dajatve plačanih dopustov delavstva v delavnici državnih železnic v Mariboru, kakor se prakticira sedaj. K nam so se zatekli delavci iz delavnice drž. žel. v sledeči zadevi: Stalni delavci imajo svoj zakoniti letni dopust. Čl. 90 pravilnika o radnicama državnih saobračajnih ustanov pravi: »Stalan radnik ima pravo na godišnji odmor sa pripadajočom nadnicom za radne dane.« V oddelku za montažo je prosilo par delavcev za dopust za dneve sobota in ponedeljek. Uprava, odnosno oddelek I M, pa jim je vstela tudi nedeljo, ki vendar ni »radni dan«. Iz pravilnika pa je jasno razvidno, da dobi de-

Širite „Delavsko fronto“!

lavec plačan dopust samo za delavnike. Ker je pa nedelja prost dan, bi s tem izgubil delavec en dan dopusta. Če se pa misli tako prakticirati, so delavci upravičeni zahtevati, da se jim tista nedelja plača kot plačan dopust.

Smrt veterana krščanskih železničarjev. V Ljubljani je umrl g. Martin Novak, blokovnik južne železnice v p. Z njim lega v grob zopet eden najstarejših naših krščanskih strokovničarjev, star veteran krščanskega gibanja med železničarji ter soustanovitelj Prometne zveze, kateri je bil zvest ves čas do njenega razpusta pred leti. Bil je tudi vedno zvest našim načelom v političnem življenju, zanesljiv pristaš bivše SLS in sedaj JRZ. Zadnja leta svojega življenja je preživel pri svojem tastu g. obč. svetniku Šaleharju v Podmilščakovi ulici 37a. Dočakal je starost 86 let. Pokoj njegovi blagi duši.

Redni občni zbor društva železniških upokojencev za dravsko banovino bo v nedeljo 16. t. m. ob 2. popoldne v salonu restavracije pri Levu v Ljubljani, Gospodarska cesta 16.

ZASTOPNIKI KRŠČANSKEGA DELAVSTVA ODSTRANILI NEVARNOST MEZDNEGA BOJA V TOVARNI DOCTOR IN DRUG.

V tovarni Doctor in drug v Mariboru so marksisti izgubili zaupanje delavstva. Pri volitvah obratnih zaupnikov so marksisti dobili od 980 volilcev samo 155 glasov.

Marksistični voditelji so zato menda iz maščevanja pustili delavstvo, naj si samo pomaga, kakor hoče. V tej tovarni se je uvedel nov akordni sistem. Osnovna plača bi bila 22 Din na ših. Akordni prispevki pa so bili tako majhni, da so sedaj več delali, pa manj zaslužili. Posebna delavska deputacija se je obrnila na JSZ, da naj posreduje. V petek so se od JSZ razdelili letaki med delavstvo predilnice, kateri so zraven drugih povdarikov vabili delavstvo na sestanek v nedeljo dne 9. t. m. V soboto dne 8. t. m. je ravnatelj tovarne g. Fischer sprejel strokovnega tajnika mariborske JSZ tov. Rozmana Petra, kateri mu je z objasnitvijo vseh krivic in dokazov, da tu gre za prikrito in sistematično znižanje delavskih mezd in nič drugega, obrazložil stališče predilcev. Prej je bila znižanja deležna sukarna, zdaj je na vrsti motarna in tako bi počasi prišli na vrsto prav vsi oddelki in vsi delavci predilnice. V posebej sestavljeni spomenici je zahteval za delavstvo:

1. Delavske plače se ne smejo znižati.
2. Naj se za predilnico sklene kolektivna pogodba.
3. Takoj se naj ustavi odpuščanje delavcev ter prepovejo razne grožnje in ši-

kane nad delavstvom, radi nastalega odpora proti znižanju plač in da se je organiziralo v JSZ.

4. Vzame se naj na znanje, da delavstvo niti JSZ ne želi mezdnege boja, naj prenehajo nad delavstvom od strani predpostavljenih očitki štrajkarstva. Delavstvu naj bodo vse njegove zakonite in eksistenčne pravice.

Po nad enournih razgovorih in pogajanjih je odhajal delavski tajnik tovariš Rozman iz ravnateljve pisarne z uradnim in pismenim zagotovitvom, da ostanejo plače delavstva v predilnici take, kot so bile prej in se ne bodo zmanjšale. Sklenila se bo kolektivna pogodba. Dobil je posebno zagotovilo, da se radi izvajanja pasivne rezistence in strokovne organizacije JSZ nikomur ne bo kaj zgodilo. Bil je dosežen popoln sporazum in lep uspeh.

TVORNICA WOSCHNAGG ZAPIRA OBRAT.

1000 ljudi bo na cesti brez kruha.

Tvornica usnja Woschnagg v Šoštanjju je največje tovrstno podjetje v Sloveniji. Tvrda zaposluje stalno okrog 350 delavcev, ki štejejo s svojimi družinskimi člani okrog 1100 ljudi. Dne 8. t. m. je ta tvrda sporočila svojim delavcem, da bo dne 22. februarja t. l. obratovanje ustavila in je za ta dan odpovedala službo vsemu delavstvu.

Od 22. februarja bo ostalo v Šoštanjju torej preko 1100 ljudi brez kruha. Kaj pomeni to ne samo za vse te družine same, marveč sploh za ves Šoštanj in ves okraj, moremo spoznati šele, če upoštevamo vse pridobitve, ki jih je Šoštanj za okolico vred imel od delavstva. Če računamo, da je vsak delavec, oziroma vsaka delavska družina potrošila mesečno 480 Din, pomeni to, da je delavstvo tvrde Woschnagg izdalo mesečno 175.000 ali na leto 2.100.000 Din. Ni torej čuda, da je vse mesto in najbližja okolica živela samo od delavstva, ki je bilo zaposleno v Woschnaggovi tovarni za usnje.

Z ustavitvijo tega obrata moremo pričakovati gospodarski propad mesta. Poleg delavstva in njihovih družin bodo seveda najbolj prizadeti obrtniki, za katere je bilo delavstvo najboljši odjemalec.

Kaj je vzrok ustavitvi obrata, je prav za prav težko reči. Kajti tu si stojita nasproti dve dejstvi: prvo je dejstvo, da je podjetje motiviralo ustavitve obrata s splošno krizo, ki je zajela usnjarsko obrt, drugo pa je dejstvo, da so lastniki podjetja še pred nedavnim poklonili sportni ekspediciji za Ga-Pa lep znesek. Tedaj pač nikdo ni mogel slutiti, da bi bilo podjetje v slabih gmotnih razmerah in da bi stalo pred ustavitvijo obrata. Moralo je torej priti do sklepa o ustavitvi šele prav pred kratkim in nenadoma. Delavstvo je sklicalo za dne 16. t. m. protestno zborovanje, namerava pa poslati tudi posebno deputacijo v Belgrad.

Smartno pri Litiji. V tukajšnji usnjarni, ki je last g. Pavla Knafliča je bilo izmed 32 zaposlenih delavcev odpovedano delo 21. Delavci, ki so po večini družinski očetje so bili silno razburjeni. Odpoved se utemeljuje s prevelikimi zalogami iz-

delanega blaga, kar je tudi res. Ker ni v našem kraju nikakega drugega zaposlenja za te delavce, se ti sprašujejo, s čim bodo živeli s svojimi družinami. Potrebno bi bilo, da se določi kakšno delo iz bednostnega fonda ali iz drugih sredstev. Merodajni, ki imate v rokah usodo teh delavcev, poskrbite tem ljudem dela za skromno preživljanje njihovih družin.

Jesenice. Tovarno bodo podrla. Kranjska industrijska družba ima med drugimi tovarnami tudi tovarno za izdelovanje elektrodov na Blejski Dobravi pri Jesenicah. Že dalje časa se govori, da bo družba to tovarno podrla. Pretekli teden je bil res en stavbeni trakt iz železne konstrukcije številčno po kosih zaznamovan in bo prepeljan v tovarno na Jesenice. Ali naj bo to pričetek ureditve govorice zadnjega časa? Tovarna na Dobravi je bila zgrajena med svetovno vojno l. 1915 in je v času konjunktive zaposlovala do 300 delavcev. Danes je zaposlenih še okrog 100 ljudi, nekaj pa jih je zaposlenih pri stavbenem podjetju »Slograd«, ki jih pa dostikrat zopet posojuje tovarni za različna pomožna dela — seveda za polovico manjšo plačo. Železna konstrukcija z Dobrave bo porabljena v jeseniški tovarni za dovršitev obrata za izdelovanje opeke za martinarno. Upamo, da podjetje na Dobravi zaposlenih ljudi ne bo postavilo na cesto, nego jim bo nudilo možnost zaslužka v novozgrajenih obratih.

VSII DELAVCI IN DELAVKE,

kateri ste količkaj krščanskega prepričanja, kot zavedni Slovenci, skrbni in dobri očetje svojih družin, ali fantje in mladenke, sinovi in hčere poštenih staršev, ki ste se vzgajili in sodelovali morda v prosvetnih društvih in drugih verskih organizacijah v svoji domači župniji, pa ste se primorani umaknili z domačega kraja ter se za trdi delavske kruhek udinjali tu v tovarnah mesta, je prav tako potrebno in nad vse važno, da se organizirate zopet samo pri krščanski delavski strokovni organizaciji. Ne smelo bi se dogajati, da naši krščanski delavci, zapeljani ali nevedni, podpirajo s svojimi prispevki in talenti krščanstvu nasprotno židovsko-marksistične in fašistične delavske organizacije. Še manj pa bi ne smeli tvoriti ravno hrbtenice tem, iz tujine k nam privlečenim neiskrenim in nedoslednim delavskim pokretom.

Sestanek JSZ v Mariboru. V nedeljo dne 9. t. m. so se predilci iz tovarne Doctor in drug v najlepšem številu odzvali vabilu na sestanek, ki se je vršil v prostorih JSZ v Del. zbornici. Kdor ni mogel sam priti, pa je poslal katerega namesto sebe. Polnoštevilno so prišle predvsem predilke, ki so se kot ženske v tej borbi pokazale kot zelo zavedne in odločne branit svoje pravice. To posebno v motarni, kjer so zraven izjavane pasivne rezistence se takoj vse organizirale v JSZ. Sestanku je predsedoval tovariš Reberski kot podpredsednik mariborske JSZ. O delavskem položaju v tovarni Doctor in drug, o korakih JSZ za delavske plače in pravice ter o uspehih, ki so se dosegli pri ravnatelju tovarne, je poročal tajnik tov. Rozman. Povdaril je potrebo čuječnosti nad pravkar doseženimi uspehi in pripravljati se je treba za kolektivno pogodbo. Vsi v strokovno organizacijo! Navzoči so bili s poročilom tajnika izredno zadovoljni, strah pred negotovostjo radi znižanega zaslužka se je odvalil vsem od srca. Vsi so se izrekli, da vstopijo v JSZ, tako da bo predilnica Doctor in drug namesto dosedanje rdečeplave barve dobila čisto novo in belo barvo in delavsko organizacijo, katera še nikdar ni odrekla, niti delavstva zavajala na stranpota, ki ne bi vodila k njegovemu socialnemu in moralnemu podvigu. Izvolili so se agilni organi-

zacijski zaupniki za vsaki oddelek posebej. Živi borba! Živi zavedno in organizirano delavstvo! Šoštanj. V nedeljo dne 9. t. m. smo imeli v našem Prosvetnem domu zanimivo in važno predavanje za delavstvo. Predaval je naš znani socialni delavec g. Smersu Rudolf iz Ljubljane o preganjanju kristjanov v Rusiji in Mehiki. Z močno in prepričevalno besedo nam je orisal rusko revolucijo, strašno preganjanje kristjanov v Rusiji, številne žrtve ruske revolucije in sedajni bedni položaj ruskega kmeta in delavca. Mimogrede je govornik omenil tudi divjanje komunistov v Avstriji in Španiji. V drugem delu svojega predavanja pa je predočil številnim poslušalcem, saj jih je bilo nad 600 oseb, življenje Mehike in prebivalstva v Mehiki, pokazal na svobodomislele in komuniste, ki so roka v roki dvignili meč nad ubogo katoliško ljudstvo in vprizorili tako preganjanje, kakršno so doživeli kvečjemu prvi kristjani v Rimu. Z grozo smo gledali številne slike, ki nam jih je kazal predavatelj, in pomilovali naše nesrečne tovariše. Zapustili pa smo dvorano z eno mogočno tolažbo: da te žrtve niso zaman, da so seme, iz katerega bo vstala nova prenovljena sv. Cerkev in se bodo rodili novi, prečiščeni katoličani, ki bodo sposobni, da ustvarijo nov družabni red, novo, lepo in srečno življenje.

Tragična smrt rudarskega trpina. V Zagorju je umrl rudar Anton Prašnikar. Pred pol leta ga je zasula zemlja skupaj z njegovim bratom Jožefom, katerega je ubilo, Antonu pa je zlomilo hrbtenico. Ležal je dolgo v ljubljanski bolnici, od koder so ga poslali domov neozdravljivega umret. Pokopali so ga poleg njegovega nesrečnega brata Jožefa.

Velenje. Ze 12 let praznuje velenjsko delavstvo delovne dni, a v takem bednem stanju kot je danes, še ni bilo nikdar, odkar premogovnik stoji. Bili so tukaj že razni ravnatelji, a se nobenemu rudarju ni nikdar krivica godila ob času kakih volitev. Vsak ravnatelj je gledal za zboljšanje delavskega in gospodarskega položaja v prvi vrsti ter za razvite industrije in ni pustil nobenemu inženjerju svojih podrejenih uradnikov, da bi se maščevali nad delavstvom kot se godi danes. Druga napaka je ta, da se v velikih naročilih premog ne proda, ker ima sarajevska direkcija svoje prste vmes. Če kdo hoče v vagonih naročiti, mora prositi v Sarajevo, če mu ga prodajo, a mora denar naprej poslati in ne velja, da bi velenjski direkciji plačal. Kdor ne pošlje denarja naprej, ta premog ne dobi, čeprav se na glavo postavi. Sarajevska direkcija se ne zmeni za slovenske pokrajine, če se vse ustavi in vso delavstvo pogine, ker tudi sarajevska direkcija ne trpi nič na zaslužku, če se niti kilogram v Velenju premog ne proda. Če bi sarajevsko ravnateljstvo dobivalo plačo le od prodanega premog ali le od tistih dni, ko se obratuje, bi se vse drugače brigalo za zboljšanje državnih rudnikov.

Hrastnik. Poznamo jih! Pod tem naslovom je znani dopisnik »Delavske politike« objavil 5. t. m. demagoški pamflet na račun »Delavske fronte« in krščansko usmerjenih ljudi. V začetku dopisa se postavlja za stanovalca hrastniške kotline, ob koncu pa že za delavca. Ker je dopis podpisal s imenom »brezposelni delavec«, bi utegnili čitatelji sklepati, da gre našim brezposelnim tako dobro, da hkrati imajo eno stanovanje na Dolu, drugega pa v Hrastniku. Dopisnik je uslužbenec marksističnega konzuma ter ima za današnje čase primerno lepo plačo. Dopisnik pravi, da poznamo črno, rjavo in plavo gospodo, pozabil je omeniti tudi »rdečo« gospodo, h kateri sam pripada in na katere obljube čaka bedno ljudstvo že več deset let, ne samo 17 let. Zato ni čudno, če je ljudstvo izgubilo zaupanje in si mora samozvani gospod sam sebi slavospeve pisati. Naravnost odvrtno je, da nas poziva, naj za uboge otroke, matere in tuberkulozne prispevamo, ko vendar ni znano, da bi »rdečci« za sirote kaj iz svojega prispevali kvečjemu, če komu kaj na račun davkoplačevalcev dajo. Vse kričanje o

Križ in sovjetska zvezda.

Drama v štirih dejanjih.

Po češkem izvirniku za oder priredil J. O.

6

7. prizor:

Prejšnji, Borovič, Ivan.

(Borovič vstopi, navzoči ob njegovem prihodu vstanejo, nato zopet sedejo. Borovič se dela silno važnega in se mogočno vsede za sodno mizo, kjer spregovori nekaj besed s Koročo. Ostali stikajo glave skupaj.)

2. MUŽIK: Torej je zopet ustreljenih sedemnajst črnosuknježev?

BOROVIC: Kje pa?

2. MUŽIK: V Leningradu. (Borovič se razgovarja s Koročo.)

DELAVEC: Tozadevno poročilo sem prinesel s seboj. Poslušajte, kaj piše o tem poljski list. (Vstane in čita): »Sedemnajst duhovnikov ustreljenih. Toda kaj se briga za to Evropa in ostali svet? — V Kremlju prirejajo brezbožni mesiji predavanja pred ubupanimi in izgladovanim ljudstvom o odrešenju sveta, kakor si ga oni zamišljujejo. In vendar bo svet odrešen po mučeniških žrtvah neizmerne Rusije, ki je zdaj pogreznjena v globoki molk.« — Kaj rečete k temu?

1. MUŽIK: Mnenja so različna. Tudi v naši Rusiji je mnogo ljudi, ki prav tako mislijo.

DELAVEC: Nemara vi sami spadate med nje?

1. MUŽIK: Bil bi nor! Mislite, da imam poželenje sedeti na klopi obtožencev?

3. MUŽIK: Danes ni dobro govoriti, kar si mislimo.

2. MUŽIK: Mnenja o boljševisizmu so vedno bolj zmešana. Profesor Berdjajev pravi na primer —

IVAN (vstopi in najavi): Pozor! Slavno sodišče! (Ostane potem stalno pri vratih. Od časa do časa gre ven in prinaša razne akte.)

8. prizor:

Prejšnji, Sbornik, Gurko.

(Vsi ta hip vstanejo. Sbornik in Gurko se vsedeta k sodni mizi. Pozdravljajo se, listajo v aktih, pišejo opombe, zabavajo se; živahna slika.)

SBORNIK (si prižge cigareto in ponudi tudi Gurku; potem vstane): Ugotovil sem, da so bili prisedniki pravilno sklicani in da so se odzvali. Otvarjam sodno razpravo proti duhovniku Feodorju Polskemu. Pozivam sodnega slugo, da privede obtoženca. (Ivan odide.) Občinstvo pa prosim, da se vede mirno pri obravnavi, ki bo prav kratka, v nasprotnem slučaju dam prostor za poslušavce izprazniti.

9. prizor:

Prejšnji, Feodor, rdeči gardisti.

(Velika tiho in napetost, ko rdeči gardisti privedejo jetnika na obtožno klopo. Pri tem more godba rahlo igrati nekaj taktov pesmi o Volgi. Oče Polski s težavo zadržuje svojo bolelost.)

SBORNIK (govori nekaj časa s prisedniki na desni in levi, kakor tudi z Gurkom, nato lista v aktih, končno se obrne k obtožencu, ki stoji pred njim v duhovniški obleki): Obtoženec Feodor Polski! Vi ste obtoženi, da ste kot duhovnik prezirali sovjetske zakone. Da, tudi to je po pričah dokazano, da ste se v krošnjarja preoblečeni potikali po deželi, da ste mogli delovati v duhu vaše Cerkev. Ali zanikate to?

FEODOR (odločno): Ne.

SBORNIK: Ste poučevali otroke o verstvu?

FEODOR: Da, povsod, kjer so me prosili za to. (Pri teh odkritih odgovorih se vsi za sodno mizo razburjajo in vznemirjajo ter majojo za glavami. Gurko si zapisuje opombe. Borovič odrevenel in ostrmel gleda pred se, v njegovi notranjosti se opaža boj. Jermak opazuje starega Polskega, ki se s težavo premaguje.)

SBORNIK: Ali ste vedeli, da sovjetski zakon prepoveduje poučevati verstvo osebe pod osemnajstimi leti?

FEODOR: Da.

SBORNIK: In ste jih kljub temu učili?

FEODOR: Da, kajti božji in cerkveni zakoni so višji. SBORNIK (strogo): Tu ne velja noben drug zakon kakor sovjetski. Treba vam je voliti, kateremu se hočete pokoriti.

FEODOR: Pokorim se samo božjemu zakonu in zakonu svoje vesti. Ako mi sovjetska oblast ukaže, da moram delati proti svoji vesti, ne bom slušal. (Splošno vznemirjenje in gibanje.) Vest je nad zakonom. Noben zakon, ki je proti človekovi vesti, ne veže.

SBORNIK: Vaša vest nas prav nič ne briga.

FEODOR: Zame ima velik pomen. Vest je zame bolj važna kot elektrika in parni stroji.

SBORNIK (jezljivo ob prižiganju nove cigarete): No, bomo videli. — Ste kedaj pridigali, ne da bi prej predložili svoje pridige vladnemu cenzorju v pogled in odobrenje?

FEODOR: Da.

SBORNIK: Kje? Kdaj? Pred kom?

FEODOR: Kjer se mi je nudila prilika; delal sem to v zasebnih prostorih. Često je bilo navzočih do sto petdeset vernikov!

Iver-Kolenc:

Denar.

Sodobni roman.

6

Medtem, ko je stopal od stopnice do stopnice, je Muzard razmišljal o tem, ali je vredno živeti in v odgovor si je rekel:

— Če bi mi kdo rekel, da me spodaj na zadnji stopnici čaka konec vsega, bi pohitel, da bi prej prišel do konca.

Ko pa je stopil iz hiše in je videl zlati sijaj solca, so se mračne misli razpršile. Spomnil se je, da je namenjen k Naimu in misel na skorajšnje svidenje ga je navdala z veseljem.

Podal se je v smer, odkoder je pričakoval Solémeja. V daljavi ga je kmalu zagledal.

Soléme je veselo pozdravil Muzarda.

— Če hočeš, — je dejal Muzard — te bom danes predstavil Naimu.

— Danes! — je vzkliknil Soléme. Oči so mu zazarele od veselja.

— Da. Kar takoj. S cestno železnico bova v nekaj minutah tam.

Hitela sta proti najbližnji postaji cestne železnice. Njune misli so bile pri duhovniku. Težko bi bilo povedati, kateri izmed obeh je bolj nestrpno čakal na trenutek svidenja.

— On je armenskega pokolenja? — je vprašal Soléme prijatelja.

— Da. Stari Jussuf Naim, ki je v ulici Svetega Honorata prodajal predmete iz slonove kosti, se je bil priselil iz Armenije. Umrl je kot žid. Njegova žena, Naimova babica, ki še živi in je stara okrog sto let, pa je sprejela katoliško vero in po njeinem prizadevanju se je pokatolicila vsa obitelj. Staričino spreobrnjenje je bilo nekaj posebnega. Spre-

obrnila se je pod vplivom nekega čudeža. Šestnajst let sem bil star, ko mi je prvič pripovedovala o tem čudežu in dobro se spominjam, da se mi je ob njenem pripovedovanju koža ježila. Sploh pa je stara Sara; tako je namreč starki ime, nekaj izrednega.

Soléme se za Muzardovo pripovedovanje ni dosti zmenil. Sicer je poslušal, a njegove misli so bile drugod in ko je prijatelj za hip umolknil, mu je dejal:

— Vse mi povej glede mojega razmerja do Ivanke in ga prosí, naj s svojim vplivom čim bolj pospeši to stvar, ker več ne morem živeti v tej negotovosti.

— No, no, tako hudo najbrž ni — se je zasmejal Muzard. — Vsaj videti ti ni, da bi ti bilo življenje v breme.

— Ti se mi posmehuješ, — je tožil Soléme — a verjemi mi, da je ta negotovost v resnici neznošna.

Medtem sta moža prispela do postaje. Trenutek potem je prišel tudi voz. Prijatelj sta vstopila in se vsedla.

— Stara je imela dvoje otrok, Joela in Rahelo. Rahela je prevzela očetovo trgovino in jo s svojim možem še sedaj vodi; drugi otrok, duhovnikov oče, pa je oni znameniti dr. Naim, ki ga je poznal ves Pariz. Bil je ognjevit govornik in je govoril na delavskih zborovanjih o slogi. Popolnost te družine se je začela s Saro; nadaljevala se je z dr. Naimom, ki je dolgo časa veljal za najjasnejši zglede pravne lepote; višek pa je dosegla v duhovniku Naimu, ki ga bova kmalu videla; ta zasluži, da bi se mu klanjal ves svet.

— Bogoslovci bi rekli, da gre v tem slučaju za napredovanje milosti — je pripomnil Soléme.

— Ni tako — je odvrnil Muzard. — Dr. Naim je bil zašel na kriva pota. Mati ga je bila vzgojila v taki pobožnosti, da je postal verski sanjač. Veren pa je bil le do petindvajsetega leta. Potem pa je pod

vplivom svoje svobodomiselnosti okolice zavrgel vero in je pahnil v obup svojo mater, ženo in Pavla. Postal je tip laične poštenosti, tip oboževalca človečnosti, ki je čutil potrebo verske resnice. V njem je milost našla brezdno, preko katerega je prešla iz babice na vnuka. Dr. Naim, ki sem se mu v otroških letih divil, je še danes mož, ki vzburja spoštovanje. In njegova žena je blaga, zelo dobra gospa: ena tistih žena, ki se o njih jedva govori, a ki so ravno po svoji skromnosti zelo velike. Ona je dobra žena, a še boljša mati. Za sinta bi dala vse. Kmalu boš videl, kako lepo stanovanje mu je pripravila.

Voz se je ustavil. Prijatelj sta izstopila in peš nadaljevala pot proti predmestju.

— Nekoliko sem zmeden, — je dejal Soléme pri izstopu — ker še nisem bil pri duhovnikih na obisku in ne vem, kako se je treba nasproti njim vesti.

Medtem sta prispela do predmestja Montrenil; izza zelenih vrtoč so se videli lesene kočice reynih prebivalcev. Med njimi je stala lesena kapela z nizkim zvonikom. Na pročelju cerkve je stal napis: Kristusu Tolažniku.

Soléme je bil prvič v tem delu mesta. Pogled na revne bajte in ubogo leseno cerkvico je vzbujal v njem razne občutke. Še bolj nestrpno je čakal na trenutek srečanja z Naimom, ker je bil radoveden, kakšen mora biti ta človek, ki se je prostovoljno živ pokopal med to revščino. Zatopljen v misli je stopal ob Muzardovi strani in se je vzdramil iz zamišljenosti, šele ko se je prijatelj ustavil pred veliko novo stavbo. Z začudenjem se je zagledal v mogočno, trinadstropno poslopje.

— Evo glej — je dejal Muzard — On stanuje v tej hiši, v tretjem nadstropju. Ne vznemirjaj se; Naim ljubi priprostost. Ta duhovnik je izreden človek.

(Dalje sledi.)

njih trudu za ubogo ljudstvo obstoji v tekmi z gostilničarji, kateri bo več veselje priradili, na katere zvabijo uboge ljudi, kjer jih pošteno osušijo.

Brezposelnost

Iz Ljubljane. Na seji ljubljanskega občinskega sveta dne 30. januarja 1936 je stavil naš znani socialni delavec g. Smersu Rudolf zelo umesten predlog, ki bi ga naj uvaževala vse naše občine. Predlog se glasi: Mestna občina naj prav posebno pažljivo posveti preskrbi brezposelnih ljubljanskih občanov. Podpore, ki jih daje socialno političen urad, so pač dobrodošla pomoč tistim brezposelnim, ki jih dobe, toda te podpore so tako malenkostne, da je od njih nemogoče živeti in so podpiranci prisiljeni, da si z beračenjem prisrke zadostnih sredstev. Smatrati moramo to podpiranje samo kot izhod za silo, ker je to podpiranje dvakrat demoralizujoče. Prvič, ker radi majhne višine sili v beračenje, drugič, ker se dajejo podpore namesto dela. Vemo, da se nahaja mestna občina v težkem gospodarskem položaju. Vemo pa tudi, da bi se z večjim varčevanjem, z revizijo vseh izdatkov našlo še mnogo, mnogo sredstev, s katerimi bi mestna občina mogla ne samo podpirati, ampak tudi zaposliti naše brezposelne občane pri različnih mestnih delih. Zato predlagam, da se podvrže strogi reviziji vsi izdatki in sploh vse gospodarstvo mestne občine ljubljanske, da se vsi nepotrebni izdatki črtajo, da se odpravijo razni brezdelnih dohodki in nagrade, ki se dajejo posameznikom iz sredstev mestnega sklada in da se tako pridobena in zbrana sredstva porabijo za izvedbo mestnih del s pomočjo brezposelnih mestnih občanov. Ob enem predlagam, da naj se pri sestavi bodočega proračuna mestne občine ljubljanske gleda zlasti na to, da se s skrajnim štedenjem zagotovi sredstva za zaposlitev — ne samo podpiranje — brezposelnih ljubljanskih občanov.

Viničarski vestnik.

Viničarji po Slovenskih goricah. Tudi viničarji Slov. goric želijo sodelovati v »Delavski fronti« in so je tudi veseli, ker bo zastopala njih interese in jih ščitila ob potrebah. Po Slovenskih goricah so gosto naseljeni viničarji, obdelujejo vinograde, sadonosnike itd. Povečini pa ne opravljajo enake dela; mnogo je takih viničarjev, ki poleg napornega dela trpijo veliko pomankanje in revščino. Mnogi opravljajo težka dela in služijo namesto hlapev in dekel, mnogi pa dobivajo za to samo hrano. Za delo dobivajo plačo v blagu n. pr. s poljskimi pridelki, drvami itd., kar pa komaj za polovico krije njihove potrebe. Če bi se to prodalo, bi ostalo kakih 5 Din dnevno.

Sportne vesti

ZIMSKOSPORTNA OLIMPIJADA V GA-PA.

Naši fantje so se dobro držali.

IV. zimska olimpijada v Garmisch-Partenkirchen se je pričela v četrtek dne 7. februarja. K otvoritvi, ki je bila v velikem zimskosportnem stadionu, je prišel nemški kancler Hitler z drugimi visokimi državnimi dostojanstveniki. Nad 50.000 gledalcev je prisostvovalo mimohodu sportnikov 28 držav, ki se udeležujejo tekmovanj in med katerimi je bilo tudi zastopstvo Jugoslavije. Vsi tekmovalci so položili predpisano olimpijsko prisego. Naslednjega dne v petek so se tekme pričele s tekmovanjem v smuku za ženske in moške. Proga je bila izpeljana na planini Kreuzjoch v dolžini 3800 m ter z višinsko razliko 960 m. Damska proga je bila za 500 m krajša. V ženskem smuku je odnesla zmago Norvežanka Laila Schou-Nielsen, ki je prehitela nemške konkurentke, od katerih se je pričakovalo, da bodo zmagale. Sledil je smuk moških. Prvo mesto je zasedel Norvežan Birger Ruud. Naši fantje so se v tej tekmi dobro držali. Izmed 74 tekmovalcev je prispel naš Je-

seničan Praček kot 16. na cilj. Čop je privozil 30., Znidar 48., Heim pa je padel ter je izstopil. — V soboto so se vršile tekme v slalomu za dame in moške. V slalomu je pri ženskah zasedla prvo mesto Nemka Christl Cranz, med tekmovalci pa je zasedel prvo mesto Nemec Pfrer. Naš Praček je prišel na 17. mesto, Čop na 22., Znidar pa na 31. mesto. Obe disciplini, smuk in slalom, tvorita skupaj enoto za oceno v takozvani alpski kombinaciji. Na prvo mesto so se plasirali Nemci, drugi so Norvežani, potem so Francozi, Italijani, Američani in Angličani. Na sedmem mestu je Jugoslavija, za nami pa so še Čehoslovaki, Poljaki, Romuni, Madžari in drugi. Med 21 narodih zasedli 7. mesto, to je že nekaj! — Peti dan olimpijskih iger, v ponedeljek, dne 10. februarja, se je vršila tekma v olimpijski štafeti 4x10 km. Startali so zastopniki 16 narodov. Naša štafeta v postavi Knap, Jakopic, Gustl, Klančnik, Smolej je zasedla 10. mesto. Na prvem mestu je Finska, druga Norveška, tretja Švedska, četrta Italija, peta pa je Češka. Naši fantje bodo še startali v norveški kombinaciji, v tekmu na 18 km in skokih, v tekmu na 50 km ter v smučskih skokih. Gotovo bodo tudi v teh disciplinah častno zastopali našo državo. — Poleg tekem v smučanju se vršijo v Ga-Pa sedaj tudi tekmovalnja v hokeju na ledu, v katerih vodi Kanada, ki bo gotovo postala olimpijski prvak; potem se vršijo tekme v hitrostnem in umetnem drsanju. V slednjem je zasedel prvo mesto Dunajčan Karl Schäfer, med tekmovalkami pa Norvežanka Sonja Henie. Med hitrostnimi drsalcji je prvi šved Balagrund.

Sportni droblji. Preteklo nedeljo je gostoval mariborski SK Zeleničar v Ljubljani ter je nastopil proti tamošnji SK Iliriji, ki bo nastopala letos kot slovenski zastopnik v ligini tekmar. Zeleničarji so Ilirijane gladko porazili s 4:1. — V predtekmi je ljubljanski Hermes porazil zagrebške Zeleničarje s 3:2. — V Celju se je v nedeljo vršila tekma med ISSK Mariborom in SK Celje. Mariborčani so izgubili tekmo s 6:1. — Celjska kluba Jugoslavija in Atletiki sta igrala nedoločeno 3:3. — V Parizu se je vršila meddržavna tekma med Čehoslovako in Francijo. Čehoslovaki so zmagali s 3:0.

Samo 5 ali 10 Din. Če zakadiš ali zapiješ mesečno 5 ali 10 Din, nimaš od tega nič. In če zakadiš in zapiješ mesečno 50 ali 100 Din imaš od tega ravnotako — nič. In če bi zakadil ali zapil 500 ali 1000 Din na mesec, bi imel od tega — nič. Če pa se pri Karitas zavaruješ za slučaj smrti za mesečnih 5 ali 10 Din, glej, kaj boš imel od tega. Če si star 15—19 let, ko se zavaruješ in boš skoz 20 let plačeval mesečno 5 Din, se izplača v slučaju smrti 2530 Din. Če boš plačeval mesečno 10 Din, se bo izplačalo 5060 Din. Če si star 25—29 let in boš plačeval skozi 20 let mesečno 5 Din, se bo izplačalo 1990 Din zavarovalnine. Pri plačevanju 10 Din se bo izplačalo ob smrti domačim 3980 Din. Če si star 35—39 let in boš plačeval 5 Din, bo znašala izplačana vsota 1480 Din. Ali po vsem tem more kdo reči, da se ne more zavarovati, ker nima denarja? Mirno lahko rečemo, da ni takega človeka; izvzemši brezposelne, ki nimajo zasluzka in so navezani na podporo drugih. Kdor je zdrav in dela dan za dnem, zasluži toliko, da bo na mesec mogel pogrešati 5, 10 in še več Din, ki jih bo plačeval za zavarovanje. S tem neznanim plačevanjem pa naredil sebi in domačim veliko dobro, ker bo zagotovil za slučaj smrti za kritje različnih izdatkov večjo ali manjšo vsoto. Zavarovanje pri Karitas je najprimernejši način štednje. Iz vplačevanja neznanih vsotič zraste po več letih precejšnja vsota. Glede načina zavarovanja ni nobenih težav, ker ima Karitas skoraž v vsaki župniji zastopnika, pri katerem se lahko vsakdo oglasi. Pojasnila pa lahko dajo tudi župnijski uradi. V Mariboru (Orožnova ulica 8) ima Karitas svojo podružnico, ki je tudi vsakemu na razpolago. Pritrpite si mesečno samo 5 ali 10 Din in rešili boste sebe in domače velike skrbi!

Mali oglasi. Vsaka beseda samo 50 par. Mafi oglase je treba poslati vsaj do četrtega zjutraj in jih je treba plačati naprej.

Službo išče izučeni železostrojar in strojni ključničar, vojaščinu prost, začasnou sprejme tudi vsako drugo delo. Dopise pod »Pošten in dober« na upravo »Delavske fronte«.

SBORNIK: Dobro. Čemu treba več dokazov? Vaše priznanje zadostuje. Vaše duhovniško delovanje je kritika sovjetske vlade in nepretrgana vrsta protirevolucionarnih dejanj. Vaše omalovaževanje in preziranje zakona presega vse mere.

FEODOR: Kot kristjan nisem upornik, a svojo vero ljubim nad vse.

SBORNIK (besno vrže sveženj aktov po mizi): In jaz pljunem na njo, kakor pljuvam na vsako vero! Ni ga zakona razven zakona sovjetrov in po tem zakonu morate umreti! (Nemir. Polski se zgrudi. Jermak mu priskoči na pomoč.)

JERMAK: Pazite, očka, ne smete se izdati.

SBORNIK: Kaj pravi rdeči gardist?

JERMAK: Starca je obšla slabost; rekel sem mu, da ga bom spremil ven. (Jermak in Ivan odvedeta Polskega.)

SBORNIK (ko nastane mir): Razzodba se glasi: Kriv. Obsodba nad jetnikom Feodorjem Polskim se izvrši takoj jutri in sicer s smodnikom in svincom. Kraj eksekucije bo zunaj v gozdu. S tem proglašam, da je sodna razprava zaključena. Odvedite obsojenca! (Usa in Aleški odvedeta Feodorja.)

GURKO (vstaja je): Kot vladni komisar bi v imenu vlade pripomnil k temu še eno besedo: Vsi čini in vsa obsojenčeva dejanja — brez izjeme — imajo značaj očitno protirevolucionarnih namenov in načrtov. Obsojenec zametuje državne zakone in sluša po njegovih lastni izpovedi le zakone svojega takolimenovanega Boga in svoje vesti. Glavno prizadevanje obsojenčevu je bilo usmerjeno v to, da s svojim delom koristi Cerkev in škoduje državi. A mi ne priznavamo ne Boga ne vesti. Gospod sodnik Sbornik je po vsej pravici rekel,

da pljunem na vsako vero in da ni zakona mimo zakona sovjetrov. Stroga kazen, prisojena temu duhovniku, bodi vsem v opomin in svarilo, da naš zakon ne pozna šal s tistimi, ki ga prezirajo. Vsi odhajajo, vsak z drugim občutkom. Sbornik podaja roko Gurku.)

(Zavesa pada.)

ČETIRTO DEJANJE.

Gozd kakor v drugem dejanju. V ozadju s smrečjem pokrit pomol, na katerem se v zadnji sceni prikaže Genius.

1. prizor:

Sbornik, Gurko.

(Oba se sprehajata z rokami na hrbtu in kačec cigarete počasi sem in tja.)

GURKO: Resnično, oktoberska revolucija se je končala s tem; da se je delavski razred osvobodil izpod jarma kapitalizma in oblasti veleposestnikov, ni pa se ji posrečilo uničiti vpliv Cerkev.

SBORNIK: Vsaj docela ne. Saj ste še včeraj slišali, kako se je oni mladi duhovnik ponosno in junaško priznal k svoji Cerkvi.

GURKO: In baš v tem tiči nevarnost za nas. Taki duhovniki imajo vpliv na laike in njihov vpliv povzroča, da se nam državljani upirajo, nam kljubujejo, in tajno politično proti nam rujejo in agitirajo.

SBORNIK: In vprav proti temu moramo nastopati z drakonskimi obsodbami.

GURKO: Vlada je to predvidela in je v paragrafu 119 kazenskega zakona prepovedala izrabljati verske predsodke v svrhu rušenja sovjetske oblasti.

SBORNIK: Na osnovi tega sem izrekel včeraj ob-

sodbo. — Moralo se je tako zgoditi, dasi je pravzaprav večna škoda, da moramo uničiti tako mlado življenje. Kako okreten, duhovit in neustrašen je ta obsojenec. Kako so mu blestele oči od samega navdušenja, ko se je priznal k svoji Cerkvi in jo branil.

GURKO: Odkritosrčno rečeno, tudi jaz sem imel isti občutek. In bodiva si povsem odkrita med seboj: Kdo izmed naših bi šel v smrt s takim navdušenjem, kakor ta mladi duhovnik?

SBORNIK: Nikdo. — Naši boljševiski uboga jo vlado iz strahu, kristjani pa ubogajo svojo Cerkev iz navdušenosti. Kaka moč je v tem skrita! Je to isto vprašanje, katero so si dajali za Neronovih časov.

GURKO: Človeka bi skoraj zmedlo. — Rimska država je razpadla. Križ je zmagal. Ali se naj isto tudi zdaj ponovi? Ali naj res nekega dne zajde ponosna zvezda sovjetrov, kakor nekdanji rimski rel? — A to so nepotrebna vprašanja.

SBORNIK (si prižge ob Gurkovi cigareti): Za časa svojih študij v Bonnu sem slišal nekoč prerokovanje, po katerem... a ne, bilo bi smešno govoriti o tem.

GURKO: Mislite prerokbo o vrnitvi Rusije k cerkvi?

SBORNIK (se smeje): Da.

GURKO: Tudi mi smo se temu smejali, a... nemogoče to ni. Treba je premisliti, da si bo sila, ki navdušuje svoje privržence, da tako junaško izpovedujejo svojo vero, kakor dela to ta Cerkev, osvojila nekoč ves svet.

SBORNIK: Primer, kako zna duhovna sila v malem nase prikleniti, sem doživel včeraj pri občinskem predstojniku Boroviču. Bil je vendar naš prisednik pri sodbi.

(Konec sledi.)